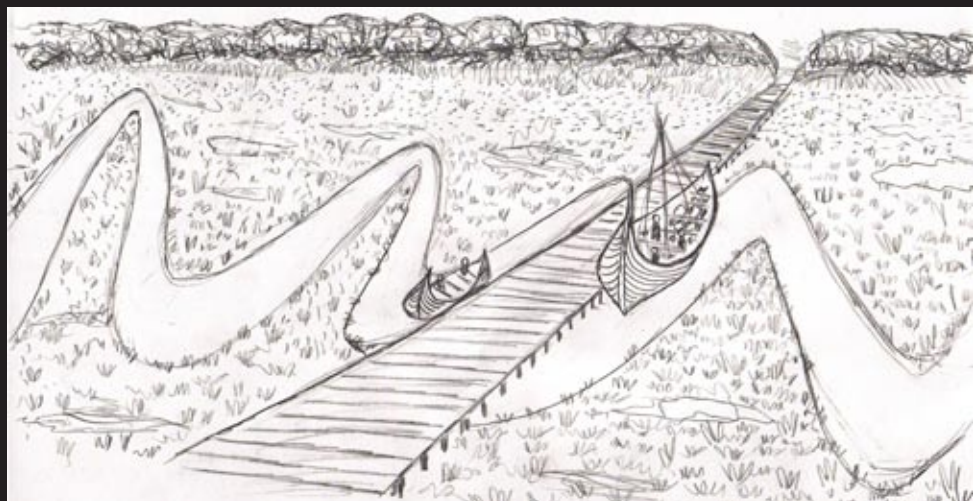

Jens Ole Munk Pedersen

Harald og Broen

Fra Jelling til Øland

Skriveforlaget

Om bogen

Der hviler en forunderlig tåge over 900-tallets danmarkshistorie. De sparsomme kilder er meget fåmælte.

Tågen begyndte at lette for en menneskealder siden, da den store Ravningbro dukkede op af engens jord.

Denne bro har i næsten 1.000 år været Danmarks længste bygningsværk, og den blev først overgået i 1935 af Lillebæltsbroen.

Denne fortælling er en nyere og skarpere tolkning af de sparsomme oplysninger, der findes, men også en forklaring på, hvorfor Ravningbroen blev bygget netop lige her i Ravning Enge.

Hvornår levede Kong Harald Blåtand?

Hvornår levede hans søn Svend Tveskæg?

Læs svarene i *Harald og Broen*.

DETTE ER EN E-BOG

Hvis du kopierer den ulovligt,
stjæler du fra en forfatter,
der har lagt sit hjerteblod
i at give dig en læseoplevelse.

GOD LÆSELYST!

Harald og Broen

Fra Jelling til Øland

Jens Ole Munk Pedersen

SKRIVEforlaget

HARALD OG BROEN

Copyright © 2011 Jens Ole Munk Pedersen

All rights reserved

Udgivet 2011 af Skriveforlaget, København*

Bogen er sat med Cambria

1. e-bogs-udgave

ISBN 978-87-92573-46-9

Gengivelse af denne bog eller dele af den er ikke tilladt ifølge gældende dansk lov om ophavsret. Dog er det tilladt at bringe korte uddrag i omtale eller anmeldelser.

* Bogen er udgivet med forfatteren som medudgiver, hvilket indebærer, at det er forfatteren alene, som har det redaktionelle ansvar. Ligeledes er det forfatteren og ikke Skriveforlaget, der er ansvarlig for, at indholdet er i overensstemmelse med gældende dansk lovgivning og ophavsret.

Illustrationerne til Harald og Broen

Harald og Svend er mest af alt eventyrfigurer i vor bevidsthed. Uden digternes hjælp eksisterede de slet ikke. Vi ved ikke engang med sikkerhed, hvad deres tilnavn betød. Havde Harald en blå tand? Havde Svend et todelt skæg? Hvornår levede Harald og Svend? Hvor boede de? Stort set alt, hvad vi mener at vide om Harald og Svend, har vi fået fra digterne. Stort set!

Saxer Krønike har givet os nogle få og korte oplysninger, som er nogenlunde samtidige. Det er faktisk alt, – og så har vi jo Jellingstenene. Det har derfor været svært, at finde en tegner, der har mod og lyst til at binde an med opgaven. Den der skriver, tegner og læser Harald og Broen, må være villig til både at tænke sandsynligt og at have lyst for eventyret.

Efter lang tids søgen fandt jeg tegneren, der i stil og streg levede op til mine forestillinger, – og samtidigt morede sig med opgaven. Harald og Broen ville ikke være blevet til det, som fortællingen er uden Bjarne Rathjes tegninger.

Forord

Mon en flittig læser uden særlige forudsætninger kan gøre sig en forestilling om 900-tallets Danmark?

Mon en flittig læser kan gå hen på Biblioteket og læse alt, hvad der findes om 900-tallets Danmark og gøre en beretning, der ligger inden for det sandsynlige?

Ja, man kan nok gøre sig forestillinger og lave flere forskellige sandsynlige beretninger, thi hvad der for den ene kan forekomme sandsynligt, kan jo for andre forekomme mindre sandsynligt.

Dog, – da den store bro i Raving Enge for snart en menneskealder siden dukkede op, gjorde dette fund pludseligt et alvorlig indhug i vore muligheder. Det varede nogen tid før Årringe Videnskaben kunne beslutte sig for alderen.

Først mente man at Ravingbroen var fra cirka 979 eller 980, men efter moden overvejelse ændrede man lige efter Årtusindskiftet årstallet, så at Ravingbroen i stedet var bygget i cirka 986.

De fleste holder dog stadigvæk ved, at Harald Blåtand var hovedpersonen ved byggeriet, så Harald må nødvendigvis have levet længere, end man hidtil har forestillet sig. Ravingbroen ligner ikke noget, der er opført under en farlig borgerkrig. Faktisk ligner det mest et bygningsværk, der er opført i et velfungerende samfund.

Men hvem byggede Ravingbroen?

Dette spørgsmål forekommer nemt at besvare.

Det gjorde naturligvis dygtige håndværkere.

Dette kan vi se.

Men vi ved også, at godt håndværk og godt købmandskab alle dage har haft en evne at finde sammen.

God fornøjelse

Forfatteren

Denne bog ville næppe være blevet skrevet, dersom ikke min alt for tidligt afdøde ven i Bredsten Hans Brunbjerg en dag i 2004 tog telefonen og ringede til mig.

Tidstavle

- 908 Gorm den gamle fødes
- 925 Gorm og Thyra vies
- 928 Harald fødes
- 934 Henrik Fuglefænger indtager Hedeby
- 936 Biskop Unni besøger Gorm i Jelling
- 943 Gorm og Harald bliver Samkonger
- 958 Gorm dør
- 960 Harald bliver officiel katolik, Svend døbes og kommer i lære hos Herman Billung
- 962 Otto den Første bliver Kejser
- 966 Harald erhverver Jomsborg, Harald vies til den Vendiske Prinsesse Tove, – Mistvois datter; Mieszko bliver katolik, Svend vies til en polsk Prinsesse
- 968 Dannevirke forbedres
- 970 Jelling Mindesmærkerne opføres
- 973 Hofdag i Quedlinburg
Herman Billung dør.
Kejser Otto den Store dør
- 974 Kejser Otto den Anden besætter Hedeby
- 983 Svend Tveskæg tager Hedeby og Slien-Ejderlandet tilbage
Ringborgene forbedres
- 986 Ravingbroen bygges
- 988 Harald sender 300 skibe mod Erik Sejrsæl.
Styrbjørn falder
- 990 Karlevistenen. Harald dør, måske 1. november som følge af en arbejdsskade?
- 1040 Sct. Omer: Hæren svigtede Faderen og hang ved Sønnen?

Harald og Overleveringerne

Hvem var den Harald, der vandt sig AL Danmark og Norge, og gjorde Danerne Kristne?

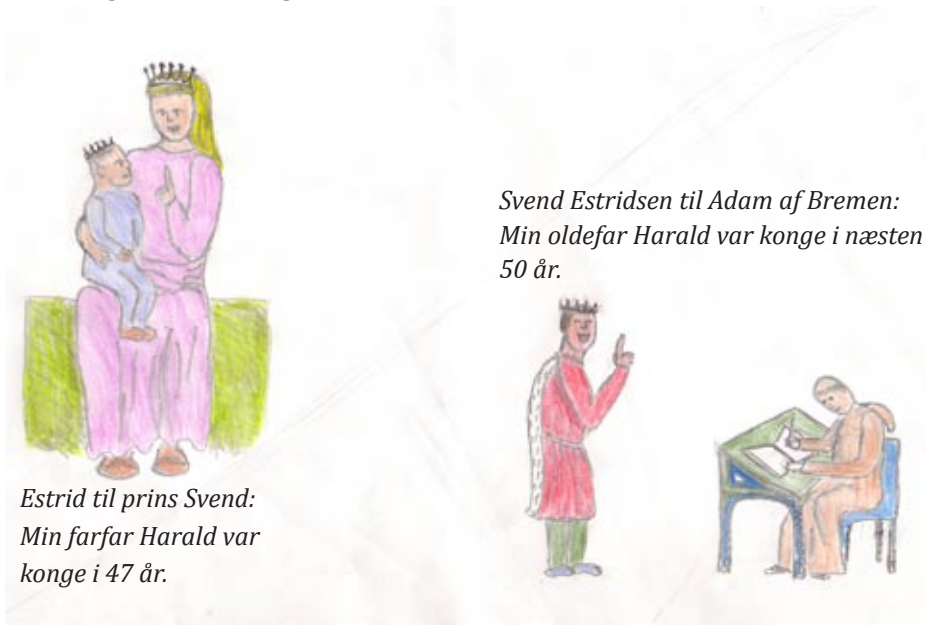
Vi ved ikke så meget fra danske kilder, papiret var jo ikke nået hertil på Haralds tid. Men vi kan præstere noget så sjældent som et skudsmål, der er udenlandsk, samtidigt og neutralt.

Den saksiske krønikeskriver Widukind skrev at: Harald var IVRIG EFTER AT HØRE, MEN SENDRÆGTIG I TALE.

Hvordan Widukind var så velorienteret, ved vi ikke. Widukind kunne have været skriver ved et møde, men han kunne også have fået et møde refereret.

Vigtigst er dog, at Widukind talte klart, og at vi ikke har de store problemer i tolkningen.

Vi kan hurtigt slå fast at den Harald, der vandt sig Danmark og Norge, og gjorde danerne kristne ikke var mundlam – tværtimod. Det ville være umuligt at forestille sig, at Harald var dårligere skåret for tungebånd end hans tipoldebarn Erik Ejegod, der på Tinge kunne finde på at bede tingmændene gå hjem og hilse deres kone, børn, – og trælle fra Kongen.

*Estrid til prins Svend:
Min farfar Harald var
konge i 47 år.*

*Svend Estridsen til Adam af Bremen:
Min oldefar Harald var konge i næsten
50 år.*

Nej, Harald var ikke sendrægtig i talen, men hvordan kunne Widukind alligevel komme til en sådan opfattelse?

Der findes kun én mulighed. Widukind kendte kun Harald fra en bestemt side, og her var Harald i møde med Kejseren og Den Katolske Liga.

Harald vidste åbenbart godt, hvordan man opførte sig, hvis man ønskede at blive taget alvorlig.

Harald Blåtand af Danmark var i besiddelse af Statsmandens Kløgt. Intet gør et bedre indtryk end evnen til at lytte, eller give indtryk af at være god til at lytte. Kejser Otto den Første betragtede Harald som en pålidelig forbundsfælle i kampen mod de vilde hedninge.

Herom kan der ikke herske tvivl.

I Sdr. Vissing Kirke kan man på en sten læse udtrykket Harald den Gode.

I de senere urolige borgerkrigstider hyldede man et forfatningsprincip, som man kaldte Kong Haralds love. Disse ting kan kun tydes i den retning, at Harald, – til trods for at han hele sin tid levede i en revolutions tid med hvad, vi nærmest kan kalde militær undtagelses tilstand, – alligevel evnede at få et ganske smukt eftermæle. Dette tør vel siges at være påfaldende, idet man rolig kan gå ud fra, at enhver opposition under disse omstændigheder hurtigt mistede evnen til at se dagens lys, – som Digteren Johan Herman Wessel nok ville have udtrykt det.

Mennesker har alle dage haft for vane, at behandle sine fjender med største grusomhed. Harald har næppe hverken været bedre, men han har næppe heller været meget værre end rimeligt var.

Når man på Trelleborg Museet får at vide, at ringborgene blev bygget til skræk og advarsel mod genstridige stormænd, så hører den slags til en anden tid.

Haralds Regime ville umuligt kunne have overlevet med en levende, magtfuld opposition samtidigt med at både svenskere og tyskere truede landet.

Men hvornår levede Harald Blåtand?

Harald var søn af Gorm og den engelske prinsesse Thyra. Dersom Årringevidenskaben har ret, betyder det, at Gorm i en alder af 16-17 år med held bejlede til den kristne engelske prinsesse og blev Stamfar til det danske Kongehus. Vi tør roligt gå

ud fra at Gorm – trods eftertiden forskellige skudsmål, – var en betydelig person og fra en udmærket og uberygtet familie.

I Jelling fandt man for år tilbage et lig af en mand på cirka 50 år. Man er enige om at det var liget af Haralds Far kong Gorm den Gamle.

Idet vi går ud fra at Årringe Videnskabens datering til år 958 er rigtig, ser vore beregninger sådan ud:

Roskilde Krønike mener, at Gorm og Harald var SAMKONGER i 15 år. Hvis det er sandt, kunne Harald kalde sig konge med egen hird år cirka 943.

Hvor længe var Harald konge?

Der er uenighed, men der er ikke overvældende uenighed!

Var Harald konge lidt mere end 50 år?

Var Harald konge præcis 50 år?

Var Harald konge lidt mindre end 50 år.

Selvom Adam af Bremen af Svend Estridsen fik at vide at Harald nøjagtig levede samtidigt med en vis Ærkebiskop af Bremen, så havde Niels Lund nok ret, – da han i sin bog om Harald Blåtands Død angav nøjagtig 50 år, – så pyntede Adam af Bremen nok lidt på historien.

Vort problem er:

Rundede Adam op eller ned?

Mit papir nægter at tro, at der er blevet rundet ned.

Utænkeligt!

Tilbage er derfor kun den mulighed, at en af Sagaerne har ret, og vi har ikke svært ved at afgøre, hvor oplysningen kommer fra!

Adam af Bremen kunne godt lide Svend Estridsen. Hvorfor mon?

Det kan der vel være flere grunde til, men det er nærliggende at tro, at det var fordi Svend Estridsen havde meget på hjerte og kunne fortælle.

Hvorfra vidste Svend Estridsen så god besked?